

Motion till riksdagen 2024/25:2629

av Rasmus Ling (MP)

En ny folkomröstning om euron

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny folkomröstning om euron som valuta i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om euron som valuta i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

21 år har passerat sedan svenska folket gick till val och folkomröstade om huruvida Sverige skulle gå in i EMU:s tredje steg och införa euron som valuta. Svenska folket röstade tydligt nej vid det tillfället. Mycket tyder på att beslutet var klokt då det begav sig. Men världen förändras, och vissa argument såväl för som emot euron har tappat i relevans, och nya faktorer och argument har tillkommit.

När svenskarna gick till folkomröstning i september 2003, var inte de som nu blir förstagångsväljare i nästa val 2026 födda. Sverige och Europa var på många sätt väldigt annorlunda än idag. Då fanns en nostalgi kring sedlar och mynt som knappast finns idag, då de flesta inte ens vet hur dessa ser ut. Som argument för euron anfördes då att det var krångligt att växla, något som knappast är ett argument idag då digitala betalningar med kort kan göras nästan överallt (numera även på järnvägsstationen i Hamburg).

Från nejsidan anfördes 2003 ekonomiska argument. Miljöpartiet hade valaffischer med budskapet ”hellre lön i kronor än a-kassa i euro”. Idag kan vi konstatera att Sverige har en väldigt mycket högre arbetslöshet än genomsnittet i EU, vi har den fjärde högsta. Vi kan också konstatera att valutakursen på den svenska kronan är svag, vilket nog alla som varit utomlands det senaste året kan vittna om. Även om inte den svenska kronan i sig är förklaringen till vare sig arbetslösheten eller den ekonomiska utvecklingen, så är det uppenbarligen inte så att euron leder till ekonomisk undergång.

Ytterligare ett argument som fanns emot euron 2003 handlade om självständighet. Även detta har tappat i relevans. Den svenska Riksbanken följer i allt väsentligt

Europeiska centralbanken, ECB. Utrymmet för att bedriva en egen penningpolitik framstår som begränsat.

Den tydligaste fördelen som anfördes 2003 för euron handlade om valutarisker. En liten valuta som den svenska kronan kan lätt tappa i värde, vilket vi har sett att kronan har gjort successivt det senaste decenniet. Det skapar en osäkerhet för hushåll, och i än högre utsträckning för företag. Euron bidrar också till en större politisk integration, vilket är särskilt viktigt i en osäker tid.

EU såg helt annorlunda ut 2003. Såväl de baltiska länderna som andra länder i före detta Östeuropa, var inte medlemmar. Idag är 27 länder med, och 20 av dem använder euron dagligdags.

Regeringen borde tillsätta en ny utredning för att se över såväl för- som nackdelar med att Sverige skulle införa euron som valuta. Svenska folket bör därefter få möjlighet att säga sitt om frågan i en ny folkomröstning.

Rasmus Ling (MP)